

**Nuummi umiarsualivittaassap sanaartorneqarnissaanut ingerlanneqarnissaanillu
siunertaqartumik aktiaateqarluni ingerlatsivimmik pilersitsisoqarnissaanik
kingusinnerpaamillu UPA2014-imi ingerlatsiviup umiarsualiviullu pissutsinut
nalimmassarneqarnissaa pillugit Naalakkersuisut 2013 –imi suliakkerneqarnissaat
pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut**

*(Saqq. Naalakkersuisut siulittaasuat aamma Nunanut allanut tunngasunut Naalakkersuisoq
Aleqa Hammond, Siumut)*

pillugu

ISUMALIUTISSIISUT

Siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut tunniussaq

Suliarineqarnerani Ataatsimiititaliami kingullermik uku peqataapput:

Inatsisartunut ilaasortaq Karl-Kristian Kruse, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Jens B. Frederiksen, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Kalistat Lund, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit

Ulloq 8. oktober 2013 UKA 2013-imi siullermeerneqareermat Ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imaa aamma siunertaa

Siunnersuummi uani 2013-imi aktiaateqarluni ingerlatsivimmik pilersitsinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat siunertaavoq. Nuummi umiarsualivimmik alliliinissamut atatillugu umiarsualiviup nutaap sananeqarneranut ingerlanneqarneranullu aktiaateqarluni ingerlatsivik akisussaasuusaaq. Tamatuma saniatigut aktiaateqarluni ingerlatsivimmi aamma umiarsualivimmi pissutsit pillugit inatsisartut inatsisaatigut malittarisassiornissaq siunnersuutip kingunerissavaa, tamannalu pillugu kingusinnerpaamik UPA 2014-imut Naalakkersuisut siunnersuummik saqqummiussinissaannik peqquneqassapput.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Partiinit tamanit siunnersuut ilalerneqarpoq. Siunnersuutip atuisunut, kommuninut aamma Royal Arctic Lines A/S-imut immikkullu aningaasatigut kingunerisassaasa paasineqarnissaat kissaatigineqarmat, Ataatsimiititaliami suliarineqartussatut innersuunneqarpoq. Tamatuma saniatigut siunnersuutip piviusunngorsinnaanerani piginnittuusinnaasunut tunngasut kiisalu kiffartuussinissamut sunniutaasussat paaserusunneqarput.

3. Tusarniaanermi akissutit

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut tusarniaassutigineqarsimavoq, tassungalu atatillugu Naalakkersuisut tusarniaanermi akissutinut allakkiamik suliaqarsimapput, tassanilu Qeqqata Kommunianit tusarniaanermi akissut tamarmiusoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tapiliunneqarpoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut ukununga tusarniaassutigineqarsimavoq:

Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik.

Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik.

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqaqarnermullu Naalakkersuisoqarfik.

KNAPK, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat.

GA, Kalaallit Nunaanni sulisitsisut peqatigiiffiat.

SIK, Kalaallit Nunaanni Sulinermik Inuussutissarsiutillit Kattuffiat.

Royal Greenland A/S.

Royal Arctic Line A/S.

KNI A/S.

Air Greenland A/S.

Kanukoka.

Qaasuitsup kommunia.

Qeqqata kommunia.

Kommuni Kujalleq.

Kommuneqarfik Sermersooq.

Uku tusarniaanermi akissuteqarsimapput:

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqaqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

GA, Kalaallit Nunaanni sulisitsisut peqatigiiffiat

Royal Greenland A/S

Qeqqata Kommunianit

Kommune Kujalleq

Kommuneqarfik Sermersooq

Siunnersuutip uuma Ataatsimiititaliamit suliarineqarnissaanut tusarniaanermi akissutit assilineri tamaasa Ataatsimiititaliap pissarsiarisimavai. Tusarniaanermi akissutitut allakkiami tusarniaanermi akissutit Naalakkersuisunit taaneqartut saniatigut, Kommuneqarfik Sermersuumit aamma Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqaqarnemullu Naalakkersuisoqarfimmit tusarniaanermut piffissarititap kingornatigut tusarniaanermi akissuteqartoqarsimasoq Naalakkersuisunit ilisimatitsissutigineqarpoq, taakkulu isumaliutissiisummi uani aamma ilanngunneqarput. Tusarniaanermi akissutit tamarmik isumaliutissiisummi uani **ilanngussaq 1**-miit **ilanngussaq 6**-imut takuneqarsinnaapput.

Aallarniutigalugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut una pillugu soqutigisalinnut Naalakkersuisut tusarniaajumasimmata Ataatsimiititaliap ajunngitsutut isigaa. Taamaattorli tusarniaanermut atatillugu tusarniaanerup ingerlanga pillugu oqaaseqarnissamut Ataatsimiititaliaq pissutissaqarpoq.

Nuummi umiarsualiviup taama annertutigisumik allangortinnissaanik piviusunngortitsineq pinngitsoorani nuna tamakkerlugu innuttaasunut aamma inuussutissarsiutitut sunniuteqartussaassaaq. Soqutigisalinnit aarleqqutit kaammattuutillu tusarniaanermi akissutitut saqqummiunneqartut naleqquttuusutut taaneqartariaqarput. Taamaattumik Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Naalakkersuisut tusarniaanermi akissutitut allakkiaa naammattutut isigineqarsinnaanngitsoq. Taamaattumik aarleqqutigineqartutut kaammattuutigineqartutullu taaneqartunut, ilanngussanilu 9-mi aamma 10-mi tusarniaanermi akissutitut oqaasertai tamakkerlugit takuneqarsinnaasunut, Naalakkersuisut immikkut akissuteqarnissaat Ataatsimiititaliamit pissutissaqartinneqarsimavoq.

Tusarniaanermi nunami maani soqutigisallit taamaallaat tusarniarnissaat pingaartinneqarsimasoq Ataatsimiititaliap takusinnaavaa. Aalborgimi umiarsualivik ukiorpassuarni usinik Kalaallit Nunaanukartunik umiarsualivittut aallaavittut misilittagaqareersoq usinik Kalaallit Nunaannukartunik aamma Kalaallit Nunaanneersunik suliatigut ilisimasaqarlunilu misilittagaqassasoq Ataatsimiititaliap ilimagaa. Aalajangiinissamut sapinngisamik siamasinnerpaamik tunngaveqarnissamut taamatut ilisimasat atorluarsinnaassagalarput.

Siunnersuummik Ataatsimiititaliap suliaqarneranut atatillugu imm. 6-imi tusarniaanermi akissuteqartut oqaaseqaataat naleqquttut il.il. ilanngussuunneqassapput.

4. Oqariartuuteqartut

Siunnersuummik uuminnga suliaqarnermi Ataatsimiititaliaq kommunimit uuminnga oqariartuuteqartunik sassartitsisimavoq:

Qeqqata Kommunia ull. 4. oktober 2013, tassani sassartinneqarput Qeqqata Kommuniata borgmesteria, kommunaldirektøria aamma aningaasaqarnermut, teknikkimut avatangiisinullu pisortarititaa.

Sassartinneqarnermi kommunip isornartitani kaammattuutinilu siunnersuummut tusarniaanermi akissutigineqartut tapiliunneqartumi takuneqarsinnaasut itisilerpai.

5. Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnerminut atatillugu apeqqutit arlallit akineqarnissaannut Naalakkersuisut Siulittaasuat aamma Nunanut allanut tunngasunut Naalakkersuisuusoq qinnuigisimavaa. Siunnersuummut atatillugu apeqqutit ukununga tunngassuteqartut sammineqarput: tusarniaanerup ingerlarnga kiisalu Kommuneqarfik Sermersuup akuutinneqarnera, assartuinerup sivilissusia, umiarsuaassisarneq, atuisut akiliuteqartarnerat, Royal Arctic Line A/S-imut aningaasarsiornikkut sunniutissat, sanaartornermut atatillugu suliniummi aningaasaqarnermut immikkuualuttut aamma Nuummi Umiarsualivimmi piginneqataaneq Nuummilu umiarsualivimmut aningaasalersueqataaneq.

Avannaani nunaqarfimmit imal. illoqarfimmit nunap immikkoortuani tassani nunaqarfimmut imal. illoqarfimmut allamut usinik angallassinissamut pilersaarut maanna atuuttoq atorlugu ullumikkut Nuukkoortinneqassanersut Naalakkersuisut ilumoornerarsinnaaneraat siunnersuutip siullermeernerani apeqqutigineqarpoq. Allamik oqaaseqaateqarani **ilannugssaq 7**-mi apeqqutit tallimaanni apeqqutigineqartutut Ataatsimiititaliap apeqqut ingerlateqqippaa. Naalakkersuisut tamanna uppersarparaat, ilisimatitsissutigalugulu umiarsualivik allilerneqarpat aamma Kalaallit Nunaanni namminermi usinik assartuussisarnermik aaqqissuusseqinnissami periuseq tamanna atorunnaassasoq

Ataatsimiititaliap apeqqutaasa Naalakkersuisullu akissutaasa assilineri isumaliutissiissummut uunga **ilannugssaq 7**-tut aamma **ilannugssaq 8**-tut tapiliunneqarput. Naalakkersuisut akissutaat Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarneranut ilaatinneqarpoq.

Ataatsimiititaliap isumaqarpoq, Naalakkersuisut apeqqummut 1-imut isummersimanngitsut, taamaattumillu apeqqut 1-ip Naalakkersuisut Siulittaasuannit Nunanullu allanut tunngasunut Naalakkersuisuusumut akineqarnissaa Ataatsimiititaliap piumasaraa.

Ataatsimiititaliap malitseqartitsilluni apeqqutaasa Naalakkersuisullu akissutaasa assilineri isumaliutissiissummut uunga **ilannugssaq 9**-tut aamma **ilannugssaq 10**-tut tapiliunneqarput. Akissut Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarneranut ilaatinneqarpoq.

Akissutip tigoreernerani Naalakkersuisut siulittaasuannut Nunanullu allanut tunngasutigut Naalakkersuisuutigisumut malitseqartitsilluni apeqqutinik arlalinnik nassiussinissamut

Ataatsimiititaliaq pissutissaqarsimavoq, tak. **ilanngussaq 10**. Ataatsimiititaliap **ilanngussaq 10**-mi malugisimavaa ilaatigut suliniummi aningaasaqarneq, assartuussineq il.il. pillugit nutaanik paasissutissaqartoq. Sapinngisamik aalajangiinissamut tunngavissaqarluarnissaq isumannaarniarlugu, Ataatsimiititaliap aamma apeqqtinik erseqqissaatinik nassitsinissani aalajangersimavaa. Taakku isumaliutissiisummut uunga tapiliunneqarput, tak. **ilanngussaq 11**. Naalakkersuisut akissutaat tapiliunneqarportaaq, tak. **ilanngussaq 12**.

6. Isumasioqatigiinneq

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnerminut ilanngullugu Naalakkersuisut siulittaasuat aamma Nunanut allanut tunngasunut Naalakkersuisuujutigisooq isumasioqatigiinnissamut aggersarsimavaa. Naalakkersuisut siulittaasuat aamma Nunanut allanut tunngasunut Naalakkersuisuujutigisooq sinnerlugu Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisooq peqataavoq. Isumasioqatigiinnermut aggersaanermut aamma Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisup oqaatigisassatut tunngavia pillugu allakkat assilineri isumaliutissiisummut uunga tapiliunneqarput, tak. **ilanngussaq 13** aamma **ilanngussaq 14**. Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisooq tamatuma kingorna isumasioqatigiinnermut atatillugu allakkamik paasissutissanik amerlanersunik imaqartumik nassiussisimavoq. Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisup allagaa isumaliutissiisummut uunga tapiliunneqarpoq, tak. **ilanngussaq 15**.

Taasisutiginetartussatut sammisami siunnersuutigineqartup UA 2013/18-p paasineqarnissaa isumasioqatigiinnermi pingaarnertut sammineqarpoq.

Ataatsimiititaliap paaserusuppaa, siunnersuummi uani piginnaatitsissut suna Inatsisartunit Naalakkersuisunut tunniunneqarnersoq, immikkullu suliniutinut il.il. aningaasanut tunngasunut Inatsisartut siunissami sunniuteqarnissamut periarfissaqarnissaannut tunngasut.

7. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnera

Ataatsimiititaliap aalajangiiffigisassatut siunnersuummik suliaqarnermini siunnersuutip ukununga sunniutissai immikkut isiginiarsimavai: assartuinerup sivilissusaanut, kiffartuussinnermut ajorseriaataasussat pillugit, piffissaq sivikinnerusoq sivilissunerorlu isiginiarlugit atuisut akiliuteqartarnerannut, umiarsuaassisarnerup akuttussianut kiisalu inuiaqatigiinnut aamma Royal Arctic Line A/S-imut aningaasatigut sunniutaasussat.

7.1 Umiarsualivimmik siunnersuisoqatigiit

Pilersitsinnermut aamma sanaartornissamut inatsisissamut atatillugu Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffimmi siulersuisut aqutsisullu pillugit umiarsualivimmik siunnersuisoqatigiiliornissamut tunngatillugu Kommuneqarfik Sermersuumit kaammattuut pillugu Naalakkersuisunit isummersimannginneq Ataatsimiititaliap ajoraluartumik maluginiartariaqarpaa.

Umiarsualivimmik siunnersuisoqatigiit siunertarissavaat siulersuisunik aqutsisunillu siunnersuisarnissaq, kiisalu Nuummi umiarsualivimmut atuisunut soqutisaqartunullu amerlaqisunut pissusissamisoortumik attaveqaataalernissaq. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, umiarsualivimmik siunnersuisoqatigiinni siumut isigisumik umiarsualivimmik atuisut assigiinneqisut akornanni pisariaqartitsinerup isiginiarneqarnissaa isumannaarneqarsinnaasoq.

Tamatuma kingorna Ataatsimiititaliap umiarsualivimmik siunnersuisoqatigiit pillugit siunnersuummut Naalakkersuisut isumaannik paasiniaaffigai, tak. **ilanngussaq 11**. Naalakkersuisut akissutaanni ilisimatitsissutigineqarpoq, siunnersuut pillugu Naalakkersuisut itigartitsinngitsut, kisiannili siusinnerusukkat misilittakkat kiisalu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmi aalajangersakkat pissutigalugit qularnartoqartikkitsik (**ilanngussaq 12**). Piginnittut peqatigiiffiat taartaasinnaasut Naalakkersuisunit siunnersuutigineqarpoq. Kommuneqarfik Sermersuup siunnersuutaanut Naalakkersuisut itigartitsinnginnerat Ataatsimiititaliap ajunngitsutut isigaa.

7.2 Assartuinerup sivisussusia aamma nunalittarnerit akuttussusiat

Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit assartuinerup sivisussusiata ataatsimut isigalugu pitsanngoriaateqarnissaa Naalakkersuisut ilimagigaat Ataatsimiititaliap maluginiarpaa – tak. **ilanngussaq 8**-mi aamma **ilanngussaq 10**-mi Naalakkersuisut akissutaat. Taamaattorli Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, immikkut Kalaallit Nunaannit Atlantikukkat usinut atatillugu illoqarfinnut Sisimiunut, Aasiannut aamma Ummannamut allannguisoqarumaartoq. Taamaalilluni assartuineq Sisimiunut ullunik pingasunik sivitsussaaq, Aasiannut Ummannamullu ullormik ataatsimik sivitsussalluni, illoqarfiilli sinnerinut ullup ataatsip aamma ullut tallimat akornanni pitsanngoriaateqartoqassalluni.

Qeqqata Kommuniani aamma Kommune Kujallermi inuussutissarsiortut nunalittarnerit akuttussusaasa attatiinnarnissaasa pingaaruteqarnera qitiutillugu tikkuarnikuuaat. Tamatuma pingaartinneqarnera Ataatsimiititaliap ilalerpaa, nunalittarnerimmi akuttussusaasa minnerpaamik aalajangiusimaneqarnissaat ilaatigut niuertarfiutilinnut aalisarnermullu pingaaruteqartorujussuussamat. Nunalittarnerup akuttussusaasa ajorseriarnerat nunami innuttaasut ulluinnarni pisiassaannut ajorseriaataasinnaavoq, aalisakkanillu avammut tuniniaanermut atugassarititaasut ajorseriarlutik. Naalakkersuisut ilisimatitsipput, maanna piumasagaatinut sanilliullugu nunalittarnerit akuttussusiat attatinnaarneqassasoq. Taamaalilluni angallassinissamut pilersaarummi sapaatip akunnikkaartumik nunalittarneq ingerlatiinnarneqassaaq.

Akissajaataaratsinnaasut aalisarnermullu kiffartuussinermi ajorseriaateqarsinnaanerup ilaatigut isiginiarneranni, assartuussinermi sivitsuinermut tunuliaqutaasut pillugit annertunerusumik misissuinissamut Ataatsimiititaliaq pissutissaqarpoq.

Ilanngussaq 12-mut atatillugu Naalakkersuisut ilisimatitsipput:

”Illoqarfinit Sisimiuniit aamma Aasianniit Aalborgimut pisuusaartitsinerit takutippaat, illoqarfuit feederit atorlugit aamma Nuummumut apuutinnginnermi illoqarfuit allat tikinneqartussaanerisa malitsigisaanik, avammumut usinik assartuussinnermut assartuussineq ullunik 3-inik aamma 1-imik sivisunerussasoq. Allarnerni taakkunani usit avammumut assartuunneqartussat annertunerpaartai qerisuusarmata tamanna pingaaruteqannginnerusooq naliliisoqarpoq.”

Naalakkersuisut ilisimatitsipputtaaq:

”Qerisut sapinngisamik attaveqarneq siullesq tamatigit aallartinniarneqartarput. Usit qanoq sivisutigisumik Royal Arctic Line-imiissimarnersut aammalu umiarsuaatileqatigiit qanoq ungasitsigisumut angallatissallugu ”toqqarneraa” apeqqutaatinnagu assartuussinnermut akiusut taamaaginnartarput. Tamanna aamma atuuppoq umiarsuaatileqatigiit ingerlasussanik piareersaaneq, sila imaluunniit sikoqarnera pissutigalugu arlaleriarlugu usilersuuteqqittariaqalissappagit. Usit assartorneqartussanngorlugit tunniunneqaraagata, usit umiarsuarmik aallarunneqarnissaq utaqqineqaraluartoq, kinguaattoortoqaraluartoq imaluunniit umiarsualivimmi allami aqqusaarunneqartussaagaluartoq, tamanna annertunerusumik aningaasartuuteqarnermik malitseqartanngilaq.”

Naalakkersuisut ilisimatitsissutai Ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai.

7.3 Najukkami sulisut aamma najukkami nioqquteqartartut atorneqarnerat

Ataatsimiititaliap malugisinnaavaa, siullermeerineq sioqqullugu aalajangiiffigisassatut siunnersuummik uuminnga tusarniaanerup kingorna imarisatigit allanguisoqarsimasooq. Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi tusarniaassutigineqartumi siunissami pilersitsinnermut aamma sanaartornissamut inatsisissami ilaatigit pissutsit makku ilaatinneqarnissaat immikkut taaneqarpoq:

- umiarsualiviliornermi ingerlatsinermilu najukkami ilinniartoqarnissaq qulakkeerneqassasoq
- sanaartornermi ingerlatsinermilu sulisut piginnaasaat naapertuuttut pigineqarpata najukkami sulisut atorneqassasut
- sanaartornerup ingerlatsinerullu nalaani najukkami nioqquteqartartunik atuinnissaq

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi uani erseqqissaatit taakku naammattumik pingaaruteqartutut ilanngunneqarnissaat Naalakkersuisut pisariaqartissimannngimmatigit Ataatsimiititaliap ajuusaarnartippaa. Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa, pissutsit taakku UPA 2014-imi pilersitsinnermut aamma sanaartornissamut inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarnissaat aamma ilimagisariaqartoq. Taamaalilluni inuiaqatigiinni aningaasaliineq taama annertutigisooq aningaasaqarnikkut kiffartuussinikkullu najukkami innutaasunut aamma najukkami inuussutissarsiortunut siullertut sunniuteqartussaasoq, tamannalu Naalakkersuisut soqutigisariaqarpaat.

7.4 Pilersitsinissamut aamma sanaartornermut inatsit

Pilersitsinissamut aamma sanaartornermut inatsisissatut eqqarsaataasoq Naalakkersuisut akissumminni arlaleriarlutik taavaat. Tamanna tunuliaqutaralugu pissutsit immikkut itut suut inatsimmi ilaatinneqartussatut Naalakkersuisunit eqqarsaatigineqarnersut Ataatsimiititaliap nassuiaatigeqquai.

Naalakkersuisut akissumminni inatsimmi ilaatinneqartussatut pissutsit uku erseqqissaatigaat **(ilanngussaq 12):**

”Pilersitsineq, siunertaq aamma akiliisussanngortarneq

- Umiarsualivik

- Sanaartornermut immikkoortumi suliassanut aalajangersimasunut piunasaqaatit

- Ingerlatsineq aamma aningaasalersuineq

- Namminersorlutik Oqartussat aktianik tunisisarnerat

- Ataatsimeersuarneq, siulersuisut aamma aqutsisooqatigiit

- Inatsisinik toqqaaneq aamma eqqartuussivimmi suliassani illersugassat

- Pineqaatissiisarneq atuutsitsilernerlu ilaalu ilanngullugit”

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut ilisimatitsipputtaaq, aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffittut siunnersuutigineqartumi Kalaallit Nunaannit aamma Kalaallit Nunaannut kiisalu Kalaallit Nunaanni namminerimi usinik assartuinerimi akissaajaatit ungasinnerusoq tunaartaralugu ikililerneqarnissaasa isumannaarneqarnissaat inatsimmi pingaarnertut siunertaasoq.

Nuummi umiarsualivik pillugu Naalakkersuisut suliaqarnerisa ineriartornerani Sanaartornermut ataatsimiititaliap Naalakkersuisunit ataavartumik ilisimatinneqartarnissaa Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa, taamaalilluni paasissutissaaratarsinnaasut nutaat pillugit Ataatsimiititaliaq ilisimatinneqarsinnaammat.

Ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaat tigoreertinnagu pissutsit sunniutaasussallu arlallit nalilernissaasa periarfissaqannginnerat Ataatsimiititaliap ajuusaarnartippaa. Taamaalilluni pissutsit taakku Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuummi ilaatinneqareersimanissaat kissaatiginaraluarpoq. Siunnersuutip ataatsimut isigalugu imarisaanut atatillugu, aammali siunnersuutip aningaasatigut kingunerisasaanut atatillugu taamatut ilanngussineq Inatsisartut tunngavissaqarluarlutik aalajangiisinaanissaannut isumannaarisoqarsinnaagaluarpoq. Tamanna tunngavigalugu Ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa aalajangiiffigisassatut siunnersuutini suliaqarnermut atatillugu siumut isigisumik naammaginarluartumik peqqissaartumillu takutitsisoqartarnissaa.

8. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq, siunnersuut tunngavilersugaassasoq siunnersuutillu aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai allaaserineqarsimassasut.

8.1 Sanaartornermut akissaajaatissat tamarmiusut

Aningaasalersueriaaseq piginneriaaserluunniit sorleq atoraluaraanniluunniit Nuummi containerersornermut umiarsualivissap nutaap sanaartorneqarnerai aningaasalersuinerik annertoqisunik pisariaqartitsisoqassaaq. Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaani containerersornermut umiarsualivimmik nutaamik sanaartornermut akissaajaatit 416 mio. kr.-inik naleqassasut naatsorsuisoqarnikuuvoq, tak. Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaata kalaallisuuani qupp. 356. Taamanikkut akissaajaatissatut naatsorsuutigisat malunnaateqaqisumik annertusisimapput, ilaatigut allaffeqarfiit allineqarnissaat kivitaatillu ilanngunneqarsimammata, kiisalu siunissami usit annertussusaat annikillisinneqarsimallutik.

Ilanngussaq 8 naapertorlugu Naalackersuisut allakkatigut akissutaanni, containerersornermut umiarsualiviup sananeqarnerani katillugit missingersuutit maanna 681 mio. kr.-inut (2013-imi akiusut) missaaniilerput. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, missingersuutitigut taama annertutigisumik qummut aaqiineq aamma taama annertussusilimmik sanaartornermut ataatsimut katillugit missingersuuteqarneq suliniummi aningaasatigut immikkuualuttut sukumiisumik misissornissaannik malitseqartinneqassasoq, kiisalu aningaasaqarnikkut ersarissumik misissueqqissaarnermik tunngaveqassasoq. Siunnersuut una paasissutissanik taamaattunik imaqartoq takuneqarsinnaanngilaq.

Nuummi containerersornermut umiarsualiviup nutaap sanaartorneqarnerani attaveqaateqarnikkut pissutsit sunniuteqarluarnerpaat pillugit maanna siunissamilu piumasqaatinik naapertuisoqartariaqartoq Ataatsimiititaliaq tunngaviatigut isumaqarpoq. Tamanna Nuummi umiarsualivimmi kiisalu Kalaallit Nunaanni usinik assartuinerimi inuit inuussutissarsiornermillu ingerlataqartut pisariaqartitsinerannut atuutsinneqassaaq. Ataatsimiititaliap malugaa, aalajangiiffigisassatut siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai pillugit Naalackersuisut naliliinerat tamanna pillugu Ataatsimiititaliap allakkatigut apeqqutaanut kingusinnerusukkut akissummi naleqqussarneqarsimasoq.

Missingersuutitigut qummut iluarsineq pillugu taamaalilluni Ataatsimiititaliaq malitseqartitsinissamut pissutissaqarsimavoq (**ilanngussaq 11**).

Kingullermik sanaartornissamut missingersuutini ilisimatitsissutigineqartuni immikkuualuttut pillugit Naalackersuisut akissumminni takussutissiorput. **Ilanngussaq 8** malillugu 681 mio. kr.-t missaat sanaartornermut katillugit missingersuutini missingersuusiarineqartut saniatigut, umiarsualivimmit pioreersumit 8,3 mio. kr.-t aningaasaleeqqissutaasussat Naalackersuisut ilanngussimavaat. Tamatuma saniatigut atuilernissaq tikillugu naleqalersitsineq 2013-2016

25,8 mio. kr.-nik aningaasartalik ilanngunneqarpoq. Taamaalillutik sanaartornermut missingersuutit tamarmiusut maanna 715 mio. kr.-t missaaniilerput.

Qummut iluarsineq Naalakkersuisut ukuninnga pissuteqartippaat:

- akinut nalimmassaaneq
- tunngaviusut arlallit allanngorsimapput
- suliniummi maanna ingerlanneqartumi immikkuualuttut nutaat ilanngunneqarsimapput

Tamatumunnga atatillugu apeqqummut 1-mut akissut naapertorlugu Naalakkersuisut ilisimatitsipput (**ilanngussaq 12**).

”Pingaartumillu illuutit akisunerungaatsialersimapput aammalu suliasami aamma RAL-imut allaffeqarfii illutassai nutai ilaatinneqarput ullumikkut kraninik pisinissamut aningaasartuutit ilaatinneqarput (umiarsuit anginerusut kranimik umiarsuarmiititaqanngitsut angalatinnerannut sunniuteqarnerulersitsinermut pissarsiassaasinnaasunut pisariaqartut)sanaartornermut missingersuutit nalinginnaasumik sukumiinerusut, pilersarusiornermut pingaarnermut aningaasartutininik aammalu umiarsualiviup pioreersup aserfallatsaaliorneqarnissaanik kiisalu piffissami sanaartorfiusumi sanaartornermut aningaasartuuti nalinginnaasumik naleqalersinnerannik imaqartut suliarineqarput.”

Tassunga attuumassutilittut Naalakkersuisut ilisimatitsipput, umiarsualivimmik suliniummut missingersuutit naleqqussaaniarlugit ataavartumik suliniartoqartoq. Siunissami iluarsiiissutaaratarsinnaasut pillugit ataatsimiititalianut susassaqtunut, matumanilu Sanaartornermut ataatsimiititaliamut, Naalakkersuisunit ilisimatitsisarnissaq Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa.

8.2 Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffissatut eqqarsaatigineqartumut aningaasaliinissaq

Aalajangiiffigissatut siunnersuummi uani Naalakkersuisut ima paasisutissiipput:

“Sanaartornerup nalaanik aningaasaliinissamillu naleqquttumik pilersarusiornissaq eqqarsaatigalugu 2013-imi Naalakkersuisut nutaamik ingerlatsiviliornissaat siunnersuutigineqarpoq, tassani Nuummi nutaamik umiarsualiviliornissamik sanaartornissaq ingerlatsinissarluni siunertarineqassallutik. Peqatigitillugulu Nuup maannakkut umiarsualivia ingerlatseqatigiiffimmu ilanngunneqassasoq, kiisalu ingerlatseqatigiiffik aningaasatigut pertujaannerusumik tunngavissikkumallugu 40 mio. kr.-inik atukkerneqassasoq siunnersuutigineqarput. Umiarsualivimmu ingerlatseqatigiiffimmu atukkiineq Nukissiorfimmu atukkiussat 40 mio. kr.-inik appartinneqarnerisigut pissaaq, tamannalu FL 2013-imi konto pingaarnermi 10.13.11-imi takuneqarsinnaavoq.”

Nuummi umiarsualivik nutaaq pillugu suliniummi aningaasatigut immikkuualuttut pingaarnerit pillugit ilanngussaq 8 naapertorlugu Naalakkersuisut akissutiminni ima ilisimatitsipput:

“Aktieselskabip nammineerluni aningaasaatissaatut pilersaarutaapput 180 mio. kr. taakkunanga 70 mio. kr. tigeriaannagaasussaallutik aammalu 100 mio. kr. akisussaassusilimmik attartornikkut aningaasaliissutaassallutik. [...]Taakkua saniatigut nunaminertap pigineqareersup nalinga aningaasaliissutigineqassaaq. Siusinnerusukkut nalilerneqareerpoq umiarsualivik pigineqareersaq naleqartoq 40 mio. kr. kisianni maannakkut nalilerneqarnerata nutarterneqarnissaanik suliaq ingerlavoq. AI 2013-mut aningaasaliissutaareersut saniatigut aningaasaliissuteqaqqinnissamut qinnuteqaat nassiunneqassaaq, taanna periarfissalersitsissalluni 110 mio. kr. aningaasaliinissami atugassanik akisussaassusilimmik taarsigassarsinissaq. Aningaasaliissutaassaaq Nukissiorfimmuut taarsigassarsinermi killigitinneqartut annikillineqarnerisigut. Nukissiorfiit nalunaarutigisimavaat naatsorsuutigiginagu killigitinneqartut tamakkerlugit atornissaat, taamaattumik 110 mio. kr.-inik annikilliliinissap sunnernaaviangilaa Nukissiorfiit sanaartornissamut pilersaarutaat.”

70 mio. kr.-inik allanngiineq Nukissiorfiit sanaartormut pilersaarumminnut sunniuteqassannginnerannik nalunaaruteqarneq Ataatsimiititaliap aamma eqqumiigaa.

Kiisalu Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, aktiaateqarluni ingerlatsivimmut 140 mio. kr.-inik aningaasanik ilasinissamut missingersuuteqarneq Naalakkersuisut Ataatsimiititaliamut akissutaanni taamaallaat taaneqartariaqanngitsoq. Peqatigitillugu missingersuutinik qummut iluarsisuteqarnerup pisariaqarnera pillugu nassuiaatinik Ataatsimiititaliaq amigaateqarpoq. Ingerlatsinissamut pilersaarut nutaanerpaaq piareermat missingersuutitigut taamatut qummut iliuarsiineq pillugu Ataatsimiititaliaq ilisimatinneqarusussisimassagalarpoq.

Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffissatut siunnersuutigineqartumut aningaasaliissuteqarnissamut pisariaqartitsinermut qummut taama annertutigisumik aaqqiinermut tunualiaqutaasoq pillugu Ataatsimiititaliap malitseqartitsilluni apeqquteqarneratigut akissut Naalakkersuisut kingusinersukku nassiussimavaat **(ilanngussaq 12)**.

Tassunga atatillugu Ataatsimiititaliap salliutillugu maluginiarsimavaa, aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffissatut siunnersuutigineqartoq taaguuserneqarsimasoq Sikuki Harbour. Tulliullugu Ataatsimiititaliap maluginiarsinnaavaa, Naalakkersuisut siunnersuutip uuma siullermeerneqarnerani siuliani aningaasaqarnikkut naliliinermut “pitsaanerpaamik eqqoriaaneq” tunngavigisimagaat. Eqqoriaaneq taanna ingerlatsinissamut pilersaarummi taamanikkut Naalakkersuisunit suliarineqartumi pilersimavoq. Tusakkat malillugit ingerlatsinissamut pilersaarut taanna 2011-mi suliarineqarsimavoq.

Naalakkersuisut ilisimatitsipput, ingerlatsinissamut pilersaarut nutarterneqarsimanerpaaq maanna piareersimasoq, tassanilu sanaartornermut missingersuutit nutartikkat aamma usit amerlassusaannik naatsorsuutigisatut iluarsisat il.il. takuneqarsinnaasut. Ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaat ingerlatsinissamik pilersaarummik nutarterneqarsimanerpaamik aallaaveqarpoq. Suliniutinut soorlu Sikukimut ittunut aningaasatigut sunniutaasussat pillugit Naalakkersuisut ataavartumik iluarsissuteqartarnissamik isumagisaqarniarnerat Ataatsimiititaliap ajunngitsutut isigaa. Taamaattorli Ataatsimiititaliap ilimagaa, siunnersuut taama isikkoqartillugu akuerineqassagaluarpas qummut suli iluarsinissat Naalakkersuisut naatsorsuutigingikkaat. Ataatsimiititaliattaq ilimagaa, ingerlatsinissamut pilersaarut nutaanerpaaq Sanaartornermut ataatsimiititaliamut ataatsimiititalianullu suassaqtartunut piaartumik nassiunneqarumaassasoq.

8.3 Assartuinermi akigititat

Inunnut nammineq atuisunut aamma inuussutissarsiortunut usinik assartuinermit assartuinermi akigititat toqqaannartumik pingaaruteqartuupput. Assartuinermi akigititat allanngoriartornerannut atatillugu aningaasaqarnikkut iluaqutaasinnaasut ilanngussaq 8-mi Naalakkersuisut titartakkakut takutippaat. Assartuinermi akigititat allanngoriartornerannut atatillugu suliniummi iluaqutaasinnaasut takutinneqaraluartut, Naalakkersuisunit naatsorsuinermit tunngatillugu Ataatsimiititaliap nangaassutaasinnaasunik takusaqarsinnaavoq.

Akissummi Naalakkersuisut ima ilisimatitsipput:

“Naatsorsuinerit matuma kingorna juni sanaartornermut missingersuusiatq nutaaq saqqummiunneqarpoq, taassuma takutippaa nutaamik umiarsualivilornerup assartuinermi akigititat ilumut annikillissuteqarnissaat nalorninartoqartoq. Kisiannili taassuma umiarsualivittaarnermi assartuinermi akigititat annikillisinneqarnissaannik ilimagisaaq allanngortinngilaa.”

Ataatsimiititaliap takusinnaavaattaaq, siunissami assartuinermi akiliutaasinnaasunik takussutissani Naalakkersuisut siullermik saqqummiussaanni taamaallaat usit avannamut ingerlanneqartartut pineqartut. Tamanna tunuliaqutaralugu usinut kujammut ingerlanneqartartunut naatsorsuinerit assingusut Ataatsimiititaliap qinnutiginikuuai (**ilanngussaq 11**).

Naalakkersuisut tikkuarpat, Nuummi umiarsualiviup nutaap assartuinermi akigititat qaffanneqarnissaannut pisariaqartitsineq atorunnaarsinnaviannigikkaa, kisiannili umiarsualiviup nutaap akinik qaffaanissamut pisariaqartitsineq annikillissisagaa. Ataatsimiititaliap takusinnaasoraa, ilassutit assigiinngitsut il.il. Naalakkersuisut akissutaanni **ilanngussaq 8**-miittumi ilaatinneqanngitsut, kisiannili taakku Naalakkersuisut akissutaanni kingullerpaami **ilanngussaq 12**-miittumi ilaatinneqarsimasut. Ataatsimiititaliap

malugisinnaavaa, siunnersuut una atortussangortinneqassagaluarpat, usinut akigitat annikinnerusumik qaffariaateqarnissaanut Naalakkersuisunit nalunaarutigineqartoq titartakkatigut takussutissiami tunngavilersorneqarsimasoq.

Taamaalilluni Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu, piffissaq ungasinnerusoq tunaartaralugu inuiaqatigiinnut kalaallinut ataatsimut isigalugu Sikuki Harbour A/S-imut aningaasaliissuteqarneq akissaajaatit annikilleriarnerannik kinguneqassaaq.

8.4 Umiarsualivinnut akitsuutit

Tamanna tamakkiisumik suli ersarissarneqarsimanngimmat nunatsinni umiarsualivinnut akitsuutaratarsinnaasut qanoq ilusilerneqarniarnersut pilersitsinermut aamma sanaartornissamut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu erseqqissarneqarnissaat Ataatsimiititaliap qilanaaraa. Taamaattorli Kalaallit Nunaanni umiarsualiviit akornanni umiarsualivinnut akitsuutit unammillernermut eqqungatitsilinnginnissaannik Naalakkersuisut siunertaqarnerat Ataatsimiititaliap maluginiarpa.

Tamatuma saniatigut Ataatsimiititaliap maluginiarsinnaavaa, suliaqarnermut piffissamik atuineq, umiarsuaassinerit sivitsornissaat il.il. aalisakkanik avammut nioqquteqarnermi akissaajaatinik amerlanerusunik kinguneqassanngitsut Naalakkersuisut ilisimatitsissutigigaat (**ilanngussaq 12**).

8.5 Piginnittuunermut tunngasut

Aktiaateqarluni ingerlatsivissatut siunnersuutigineqartumi piginnittuunermut tunngasut siunnersuummi uani taaneqanngillat. Siunnersuutilli siullermeernerani ingerlatseqatigiiffik tamakkiisumik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartussatut naatsorsuutigineqartoq Naalakkersuisut taanikuuaat. Naalakkersuisut ilanngussaq 8-mi ilisimatitsissutigigaat, ingerlatseqatigiiffimmi piffissap ingerlanerani nammineq aningaasaliisut periarfissaqartinnissaat Naalakkersuisut ammaffigigaat.

Naalakkersuisut aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffissap tamakkiisumik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqarnissaanut sulissuteqarnerat Naalakkersuisut **ilanngussaq 12**-mi ilisimatitsissutigigaat, makuu pissutigalugit:

- “1. Umiarsualivimmik taassumalu periusissatigut aalajangiussaannik nakkutiginninnissaq, ilanngullugit umiarsualivimmi sullississutimut akeqartitsinissanik nakkutiginninneq*
- 2. Sinneqartooruteqassappat tamanna piginnittunut Namminersorlutik Oqartussanut taamaalillumilu Nunap karsianut iluanaaruteqartitsinikkut inuiaqatigiit kalaallit tamarmik pissarsitinneqassapput.*
- 3. Siulersuisut aalajangersinnaassuseqarnerusut – ingerlatseqatigiiffinni pitsaasumik aqutsinissamut Kalaallit Nunaanni inassuteqaatinik malinnittussat (ullumikkut ilaannaasumik piginnittuunermut atuutinngilaq).*

4. Siulersuisut pikkorissusaat eqqarsaatigalugu katitigaasut – aktiaateqartumut sorlermut sinniisuuneq apeqqutaatillugu najukkami/nammineq soqutigisat malinneqaratik.”

Naalackersuisuttaaq tikkuarpaat, avataanit aningaasalersuineq taamaallaat namminersorlutik aningaasalersuisunit soorlu Aalborg Havn-imit pisinnaasoq. Nuummi umiarsualivimmut soqutiginninnerminut atatillugu Aalborg Havn-ip umiarsualivittut aallaavittut suli inissisimanissani siunertaminut ilaatigut ilaatissimavaa. Ataatsimiititaliaq tunngaviatigut isumaqataavoq, Aalborg Havn umiarsualivittut aallaavittut inissisimanissaanik pissusissamisoortumik isumanaarunneqassanngitsoq. Umiarsualivittut aallaavittut piunasaqaatinik isumaqatigiinniarnermut atatillugu Aalborg Havn-ip taamatut isumanaarunneqarnera Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit ajornerusumik inissisimalernerannik kinguneqassaaq.

Kalaallit Nunaanni attaveqatigiinnikkut unammillisagassat isiginiarneranni, nammineq aningaasaliisunut ammaaratarsinnaanermi nunaqarfinnut illoqarfinnullu usit assartornissaasa isumannaarnissaannut, najukkami sulisut atorneqarnissaannut aamma nunalittarnerit attatiinnarnissaannut kalaallit innuttaasut pisariaqartitaasa sukkulluunniit isiginiarneqartarnissaannik Naalackersuisut oqaatigisaat isumaqatigalugit Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa.

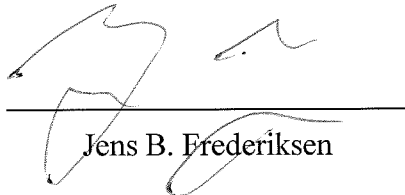
Ataatsimiititaliap inassutai

Ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup** siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaa.

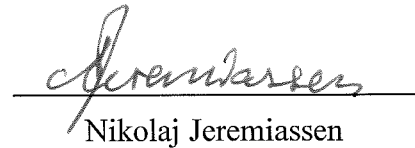
Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni Ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Karl-Kristian Kruse,
Siulittaasoq

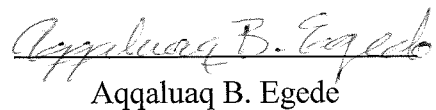
Jens B. Frederiksen

Nikolaj Jeremiassen

Kalistat Lund

Aqqaluaq B. Egede

Ilanngussat pillugit takussutissiaq

- Ilanngussaq 1 Tusarniaanermi akissut Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit
- Ilanngussaq 2 Tusarniaanermi akissut Kommuneqarfik Sermersuumit
- Ilanngussaq 3 Tusarniaanermi akissut Royal Greenland A/S-imit
- Ilanngussaq 4 Tusarniaanermi akissut Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffianit
- Ilanngussaq 5 Tusarniaanermi akissut Qeqqata Kommunianit
- Ilanngussaq 6 Tusarniaanermi akissut Kommune Kujallermit
- Ilanngussaq 7 UKA 2013/18 pillugu Naalakkersuisut siulittaasuanut aamma Nunanut allanut tunngasunut Naalakkersuisumut apeqqutit 16. oktober 2013-meersut
- Ilanngussaq 8 UKA 2013/18 pillugu apeqqutinut akissut 18. oktober 2013-meersoq
- Ilanngussaq 9 Allakkamut 18. oktober 2013-imeersumut Nuummi umiarsualivik pillugu allakkatigut apeqqutit akissutit pillugit malitseqartitsilluni apeqqutit 24. oktober 2013-imeersut
- Ilanngussaq 10 Nuummi containerinut umiarsualivimmik pilersitsinissaq pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip UKA2013-mi Inatsisartunit suliarineqarneranut ilisimatitsissut 1. november 2013-imeersoq
- Ilanngussaq 11 UKA 2013/18 Nuummi umiarsualivik pillugu malitseqartitsilluni apeqqutit Sanaartornermut ataatsimiititaliamit 12. november 2013-meersut
- Ilanngussaq 12 Nuummi umiarsualivik pillugu Sanaartornermut ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutit 15. november 2013 tiguneqarsimasut
- Ilanngussaq 13 Ull. 21. november 2013 Sanaartornermik ataatsimiititaliamik isumasioqateqarnissamut aggersaaneq 20. november 2013-meersoq
- Ilanngussaq 14 Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisup 21. november 2013 isumasioqatigiinnermi oqaatigisassaattut tunngavissiaq
- Ilanngussaq 15 Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisumik ull. 21. november 2013 isumasioqateqarnermi oqaatigisassaattut tunngavissiamut ilassut 23. november 2013-meersoq